RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

16. september 1999 *

I sag T-182/96,

Partex — Companhia Portuguesa de Serviços, SA, Lissabon, ved advokaterne Rui Chancerelle de Machete, Pedro Machete og Miguel Pena Machete, Lissabon, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Louis Schiltz, 2, rue du Fort Rheinsheim,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Maria Teresa Figueira og Knut Simonsson, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(96) 1184 af 14. august 1996 om nedsættelse af Den Europæiske Socialfonds tilskud til projekt nr. 880412/P3,

* Processprog: portugisisk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Jaeger, og dommerne K. Lenaerts og J. Azizi,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. december 1998,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

1 Artikel 124, stk. 1, i EF-traktaten (nu artikel 147 EF) pålægger Kommissionen administrationen af Den Europæiske Socialfond (herefter »fonden«).

2 I artikel 1, stk. 2, litra a), i Rådets afgørelse 83/516/EØF af 17. oktober 1983 om Den Europæiske Socialfonds opgaver (EFT L 289, s. 38, herefter »afgørelse 83/516«) bestemmes det, at fonden deltager i finansieringen af foranstaltninger vedrørende erhvervsuddannelse og erhvervsvejledning.

3 I henhold til afgørelsens artikel 2, stk. 2, garanterer de pågældende medlemsstater en forsvarlig gennemførelse af foranstaltningerne.

4 I Rådets forordning (EØF) nr. 2950/83 af 17. oktober 1983 om gennemførelse af afgørelse 83/516 (EFT L 289, s. 1, herefter »forordning nr. 2950/83«) bestemmes det i artikel 5, stk. 1, at fondens godkendelse af en ansøgning om tilskud medfører udbetaling af et forskud på 50% af tilskuddet på den dato, der er anført for uddannelsesforanstaltningens begyndelse.

5 I forordningens artikel 5, stk. 4, bestemmes det dels, at anmodninger om udbetaling af saldobeløb skal indeholde en detaljeret redegørelse for indholdet, resultaterne og finansieringen af den pågældende foranstaltning, dels, at medlemsstaten skal attestere den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af de i udbetalingsanmodningerne indeholdte oplysninger.

6 Såfremt tilskuddet fra fonden ikke anvendes på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, kan Kommissionen i medfør af forordningens artikel 6, stk. 1, suspendere, nedsætte eller lade tilskuddet bortfalde efter at have givet den pågældende medlemsstat lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger.

7 I henhold til artikel 6, stk. 2, skal udbetalte beløb, som ikke er blevet anvendt på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, tilbagebetales.

8 I henhold til artikel 7, stk. 1, kan Kommissionen med forbehold af den kontrol, der foretages af medlemsstaterne, foretage revision på stedet.

9 I Kommissionens beslutning 83/673/EØF af 22. december 1983 vedrørende forvaltningen af fonden (EFT L 377, s. 1, herefter »beslutning 83/673«) bestemmes det i artikel 6, at medlemsstaternes anmodninger om udbetaling af saldobeløb skal tilgå Kommissionen inden for en frist på ti måneder efter foranstaltningernes afslutning. Det anføres nærmere, at der ikke udbetales tilskud på grundlag af anmodninger, som er indgivet efter denne frists udløb.

Sagens faktiske omstændigheder

A — *Sagens forløb forud for den anfægtede beslutning*

10 I 1987 indgav sagsøgeren, Partex — Companhia Portuguesa de Serviços, SA (herefter »Partex«), på vegne af selskaberne Pirites Alentejanas, SA (herefter »Pirites Alentejanas«), Tintas Robbialac, SA (herefter »Tintas Robbialac«), og Sapec — Produits et engrais chimiques du Portugal, SA (herefter »Sapec«), ansøgning om finansielt tilskud fra fonden med henblik på gennemførelse af tekniske erhvervsuddannelsesforanstaltninger i tilknytning til omstruktureringen af disse virksomheder.

11 Den 20. oktober 1987 indgav Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (Departementet for Anliggender vedrørende Den Europæiske Socialfond, herefter »DAFSE«, som henhører under det portugisiske Arbejds- og

Socialministerium) på vegne af Den Portugisiske Republik og til fordel for sagsøgeren en ansøgning til fonden om finansielt tilskud for regnskabsåret 1988 med henblik på finansieringen af en erhvervsuddannelsesforanstaltning for virksomhederne Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac og Sapec (sag nr. 880412/P3).

12 Ved beslutning K(88) 831 af 29. april 1988 gav Kommissionen sagsøgeren tilsagn om et tilskud til de ovennævnte virksomheder på et samlet beløb af 146 321 461 PTE, som var bestemt til uddannelse af 416 personer.

13 På en ikke nærmere angiven dato modtog sagsøgeren i medfør af artikel 5, stk 1, i forordning nr. 2950/83 et forskud på 73 160 730 PTE.

14 Efter at have gennemført uddannelsesforanstaltningen, der strakte sig over syv måneder i tiden mellem den 1. januar og den 31. december 1988, indgav sagsøgeren den 30. april 1989 en anmodning til DAFSE om udbetaling af tilskuddets saldobeløb.

15 Ved skrivelse af 13. oktober 1989 opfordrede DAFSE sagsøgeren til at ændre sin anmodning af 30. april. I sin ændrede anmodning af 23. oktober 1989 anførte sagsøgeren, at den samlede udgift til uddannelsesesforanstaltningen havde været 130 350 556 PTE, hvoraf 64 523 525 PTE udgjordes af tilskud fra fonden.

16 Den 30. oktober 1989 indgav de portugisiske myndigheder til Kommissionen en anmodning, dateret den 28. oktober 1989, om udbetaling af tilskuddets saldobeløb med 8 637 205 PTE.

17 Da det første forskud var på 73 160 730 PTE (jf. ovenfor, præmis 13), berigtigede DAFSE den 12. februar 1990 anmodningen derhen, at dette organ skulle tilbagebetale Kommissionen et beløb af 8 637 205 PTE, svarende til forskellen mellem det forskud, der var udbetalt til sagsøgeren, og den del af de samlede udgifter til uddannelsesforanstaltningen, der skulle bæres af fonden, således som anført i den ændrede anmodning om udbetaling af saldobeløbet, som sagsøgeren havde indgivet (jf. ovenfor, præmis 15) (73 160 730 PTE — 64 523 525 PTE).

18 Den 24. juni 1991 indhentede DAFSE supplerende oplysninger om den omhandlede sag for at gennemgå den på ny.

19 Ved DAFSE's skrivelser nr. 1107 af 30. januar samt nr. 1941 og 1966 af 10. februar 1995 vedrørende henholdsvis Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac og Sapec modtog sagsøgeren meddelelse om de udkast til ændringsafgørelser, som DAFSE havde sendt til Kommissionen vedrørende hver enkelt af virksomhederne. Sagsøgeren blev endvidere opfordret til at fremkomme med sine bemærkninger til disse udkast til ændringsafgørelser.

20 De anførte skrivelser var bilagt sammenfattende dokumenter indeholdende oversigter over udgifter, hvortil der kunne ydes, henholdsvis ikke ydes tilskud, ledsaget af en redegørelse med en beskrivelse af de kriterier, der dannede grundlag for den fornyede gennemgang af de sager fra 1988, som sagsøgeren havde haft med at gøre (herefter »kriterierne for den fornyede gennemgang«).

21 Disse kriterier var beskrevet således:

»På grundlag af en gennemgang af de dokumenter, Partex har fremlagt vedrørende de i 1988 udstedte fakturaer og de tilsvarende udgifter, kan følgende konkluderes:

— strukturudgifter kan efter deres art ikke godkendes som uddannelsesomkostninger

— beløbene vedrørende de udgifter, der kan anses for uddannelsesomkostninger, forekommer ikke rimelige under hensyn til den type støtte, der er ydet i forbindelse med kurserne.«

22 Som bilag til ændringsafgørelserne vedrørende Tintas Robbialac og Sapec fandtes endvidere revisionsberetninger udarbejdet af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito.

23 Ved skrivelser af 15. og 24 februar 1995 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til udkastene til attestationsafgørelser. Pirites Alentejanas og Tintas Robbialac fremsatte tilsvarende deres bemærkninger ved skrivelser af henholdsvis 16. og 27. februar 1995.

24 På baggrund af Pirites Alentejanas' bemærkninger foretog DAFSE en fornyet gennemgang af sagen. Ved underretningsskrivelse nr. 615/DSAFEP/95 af 17. marts 1995 fastsatte DAFSE det beløb, der kunne finansieres, og som var

højere end det, der fremgik af udkastet til attestationsafgørelse, for så vidt angik Pirites Alentejanas. Som bilag fandtes en berigtiget oversigt samt DAFSE's stillingtagen til de omhandlede bemærkninger.

25 Den 27. marts 1995 traf DAFSE beslutninger vedrørende henholdsvis Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac og Sapec, hvorved anmodningen om udbetaling af saldobeløbet attesteredes, og hvorved der blev givet pålæg om tilbagebetaling af visse beløb.

26 En informationsskrivelse var bilagt hver af disse beslutninger. I skrivelserne vedrørende Tintas Robbialac og Sapec bekræftedes forslaget til meddelelsesbeslutning (henholdsvis nr. 1233/DSJ/DSAFEP, punkt 20, og nr. 1218/DSJ/DSAFEP, punkt 16), mens det i skrivelsen vedrørende Pirites Alentejanas anførtes, at man efter en gennemgang af selskabets bemærkninger havde fundet, at det beløb, hvortil der i henhold til forslaget til beslutning ikke kunne finansieres, skulle nedsættes (nr. 1212/DSJ/DSAFEP, punkt 17).

27 I disse informationsskrivelser var det tillige anført, at DAFSE kunne bedømme udgifternes rimelighed ud fra deres nødvendighed, beløb, markedspriserne og modtagernes pligt til at forvalte tilskuddene fra fonden og den portugisiske stat på samme måde, som var der tale om deres egne midler (nr. 1218/DSJ/DSAFEP/95 vedrørende Sapec, punkt 18 og 19; nr. 1233/DSJ/DSAFEP/95 vedrørende Tintas Robbialac, punkt 22 og 23; nr. 1212/DSJ/DSAFEP/95 vedrørende Pirites Alentejanas, punkt 19 og 20), ligesom det var angivet, at for store udgifter kunne give anledning til en nedsættelse (nr. 1218, punkt 46, nr. 1233, punkt 50, nr. 1212, punkt 47).

28 Endelig blev det præciseret, at informationsskrivelserne tog udgangspunkt i de begrundelser, der var anført i de dokumenter, der tidligere var tilsendt sagsøgeren, navnlig DAFSE's skrivelser nr. 1107, 1941 og 1966 (jf. ovenfor, præmis 19).

29 Sagsøgeren anfægtede disse beslutninger for Tribunal Administrativo de Circulo de Lisboa. Denne domstol traf bestemmelse om at udsætte fuldbyrdelsen af pålæggene om tilbagebetaling.

30 Ved skrivelse nr. 4085 af 30. marts 1995 underrettede DAFSE Kommissionen om, at de samlede udgifter til uddannelsesforanstaltningerne efter den regnskabsmæssige kontrol i virkeligheden beløb sig til 100 591 892 PTE, hvoraf 49 792 986 PTE udgjordes af tilskud fra fonden.

31 Ved tre skrivelser af 19. juni 1995 underrettede DAFSE sagsøgeren om, at det attesterede udgiftsbeløb — med forbehold af Kommissionens endelige beslutning vedrørende anmodningen om udbetaling af saldobeløbene — efter fornyet gennemgang af sagen, udgjorde 11 746 270 PTE for Pirites Alentejanas, 10 349 849 PTE for Tintas Robbialac og 27 696 868 PTE for Sapec.

32 Ved skrivelse nr. 9600 af 22. august 1995 meddelte DAFSE fonden, at ændringerne af de beløb, som var betalt i forbindelse med uddannelsesforanstaltningerne, og som var udarbejdet på grundlag af dokumenter fra Partex, var foretaget i henhold til de kriterier, der den 23. september 1994 var fastsat af arbejdsgruppen vedrørende gamle fondsmidler.

33 Ved skrivelser nr. 2567 og 2569 af 27. februar og nr. 2837 af 1. marts 1996 underrettede DAFSE sagsøgeren om, at Kommissionen havde godkendt attestationen af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet for det beløb, der var angivet i skrivelserne af 19. juni 1995.

34 Ved skrivelse af 22. marts 1996 og telefax af 11. april 1996 anmodede sagsøgeren DAFSE om nærmere oplysninger og om en genpart af Kommissionens beslutning.

35 Sagsøgeren anlagde efterfølgende annullationssøgsmål ved Retten til anfægtelse af Kommissionens beslutning om at godkende DAFSE's attestation vedrørende betaling af saldobeløbet (jf. ovenfor, præmis 33), hvilken sag registreredes under nr. T-58/96. I svarskriftet erkendte Kommissionen, at beslutningen ikke levede op til begrundelseskravene, således som disse nærmere var fastlagt i præmis 27 i Rettens dom af 13. december 1995 i sagen Kommissionen mod Branco (sag T-85/94 (122), Sml. II, s. 2993). Derfor tilbagekaldte Kommissionen beslutningen. Følgelig slettede formanden for Rettens Femte Afdeling ved kendelse af 3. juni 1997 sag T-58/96 af registeret og dømte Kommissionen til at betale sagsomkostningerne.

B — *Den anfægtede beslutning*

36 Den 14. august 1996 vedtog Kommissionen beslutning K(96) 1184 om nedsættelse af fondens tilskud til Partex, ydet i henhold til beslutning K(88) 831 af 29. april 1988 i tilknytning til projekt nr. 880412/P3 (herefter »den anfægtede beslutning«).

37 Denne beslutning lyder således:

»[...] den portugisiske regering forelagde den 30. oktober 1989 Kommissionen en anmodning om udbetaling af saldobeløb med 8 637 205 PTE (som skal tilbagebetales til Kommissionen) og attesterede den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af denne anmodning i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, i forordning [...] nr. 2950/83.

Som følge af, at der var konstateret en række uregelmæssigheder i forbindelse med gennemførelsen af projekter finansieret gennem [fonden], besluttede medlemsstaten, efter at have underrettet Kommissionen, at foretage en fornyet gennemgang af et nærmere bestemt antal sager. Efter ny vurdering af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet i sag nr. 880412/P3 og efter revisionsmæssig kontrol af regnskaberne for projekter gennemført af virksomhederne 'Tintas Robbialac SA' og 'Sapec' kan en del af de forelagte udgifter ikke accepteres af de grunde, der er anført i skrivelse nr. 4085 af 30. marts 1995 med bilag, som medlemsstaten har fremsendt.

Medlemsstaten har givet de virksomheder, der var omfattet af projekterne, 'Partex', 'Tintas Robbialac', 'Sapec' og 'Pirites Alentejanas [...]' lejlighed til at fremkomme med deres bemærkninger (DAFSE's skrivelser nr. 1107 af 30.1.1995 samt nr. 1941 og 1966 af 10.2.1995, stilet til Partex, og nr. 1106 af 30.1.1995 og nr. 1940 og 1967 af 10.2.1995, stilet til de øvrige berørte virksomheder). Kun virksomhederne 'Partex', 'Pirites Alentejanas' og 'Tintas Robbialac' har fremsat bemærkninger (bilag til DAFSE's skrivelse nr. 5653 af 10.5.1996).

Af det samlede tilskud, som Kommissionen har godkendt i sag nr. 880412/P3, og som beløb sig til 146 321 461 PTE, har 'Partex' ikke udnyttet et beløb på 81 797 936 PTE. Efter gennemgang af bemærkninger fremsat af medlemsstaten

og virksomhederne 'Partex', 'Pirites Alentejanas' og 'Tintas Robbialac' finder Kommissionen, at visse udgifter, som 'Partex' har forelagt, ikke opfylder betingelserne fastsat i gedkendelsesbeslutningen, hvorfor tilskuddet yderligere skal nedsættes med 14 730 539 PTE. Følgelig skal fondens tilskud fastsættes til 49 792 986 PTE af de grunde, der er anført:

— i revisionsrapporterne udarbejdet af 'O. Rego & Alexandre Hipólito' hos 'Tintas Robbialac' og 'Sapec'

— i informationsskrivelse nr. 615/DSAFEP/95 vedrørende den fornyede gennemgang af udgifter forelagt af 'Pirites Alentejanas'

— i DAFSE's skrivelse nr. 4085 af 30. marts 1995 med bilag

— i DAFSE's skrivelse nr. 9600 af 22. august 1995 med bilag.

I henhold til artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2950/83 [...] skal udbetalte beløb, som ikke er blevet anvendt på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, tilbagebetales, og den pågældende medlemsstat er subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af beløb, som med urette er udbetalt.

I medfør af artikel 5, stk 1, i forordning nr. 2950/83 er der blevet udbetalt 73 160 730 PTE som første forskud.

Medlemsstaten har tilbagebetalt Kommissionen 8 637 205 PTE.

Der skal ske tilbagebetaling af 14 730 539 PTE.

På grundlag af det anførte har

Kommissionen vedtaget følgende beslutning:

Artikel 1

[Fondens] tilskud på 146 321 461 PTE, ydet til 'Partex [...]' ved Kommissionens beslutning nr. K(88) 0831 af 29. april 1988, nedsættes til 49 792 986 PTE.

Artikel 2

14 730 539 PTE skal tilbagebetales til Kommissionen [...]«

Retsforhandlinger

38 Sagsøgeren har herefter anlagt den foreliggende sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 15. november 1996.

39 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Retten har imidlertid stillet en række skriftlige spørgsmål til parterne, som disse har besvaret inden for den fastsatte frist.

40 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 15. december 1998.

Parternes påstande

41 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres, i det omfang den indebærer nedsættelse af det oprindeligt bevilgede tilskud, og i det omfang det pålægges sagsøgeren at tilbagebetale Kommissionen 14 730 539 PTE.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

42 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Realiteten

43 Sagsøgeren har påberåbt sig fire anbringender angående, for det første tilsidesættelse af de bestemmelser, der var gældende for DAFSE's anden attestation af 27. marts 1995, for det andet manglende opfyldelse af begrundelsespligten efter EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF), for det tredje retsmisbrug samt tilsidesættelse af retten til kontradiktion og af principperne om god tro, beskyttelse af den berettigede forventning og velerhvervede rettigheder og, for det fjerde magtfordrejning.

A — *Første anbringende angående tilsidesættelse af de bestemmelser, der var gældende for DAFSE's anden attestation*

44 Sagsøgeren har påberåbt sig mangler ved DAFSE's anden attestation af 27. marts 1995 af den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af de udgifter, der blev

fremlagt til støtte for anmodningen om udbetaling af saldoen for det finansielle tilskud fra fonden, som grundlag for at anfægte lovligheden af den anfægtede beslutning, der blev truffet på grundlag af nævnte attestation.

45 Dette første anbringende falder i to led, der vedrører henholdsvis spørgsmålet om DAFSE's kompetence i tid og spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en krænkelse af reglerne om kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne på den ene side og Kommissionen på den anden side.

DAFSE's kompetence i tid

Parternes argumenter

46 Sagsøgeren har gjort gældende, at DAFSE savnede kompetence i tid af to grunde. For det første var den frist, inden for hvilken den faktiske og regnskabsmæssige attestation skal gennemføres, overskredet (første indsigelse). For det andet så DAFSE bort fra den tidsmæssige fordeling af de opgaver, der påhvilede henholdsvis den pågældende medlemsstat og Kommissionen (anden indsigelse).

— Første indsigelse om, at den anden faktiske og regnskabsmæssige attestation er udfærdiget med forsinkelse

47 Ifølge artikel 6, stk. 1 og 2, i beslutning 83/673 skal den faktiske og regnskabsmæssige attestation af udgifter, som modtageren har anført i anmodningen om betaling af et tilskud fra fonden, ske inden for en frist på 13 måneder efter

afslutningen af de således finansierede foranstaltninger. I det foreliggende tilfælde afsluttede sagsøgeren de finansierede foranstaltninger ved udgangen af 1988. Den anden faktiske og regnskabsmæssige attestation (jf. ovenfor, præmis 26) fandt således sted efter udløbet af den frist, som er fastsat i de ovennævnte bestemmelser, og er følgelig ulovlig. Selv om der i den anfægtede beslutning kun henvises til den første faktiske og regnskabsmæssige attestation, indbefatter den begrundelsen fra den anden.

48 Da den anfægtede beslutning støtter sig på den nævnte ulovlige beslutning fra DAFSE, er den selv ulovlig.

— Anden indsigelse om manglende iagttagelse af den tidsmæssige fordeling af de opgaver, der påhvilede henholdsvis den pågældende medlemsstat og Kommissionen

49 Sagsøgeren har anført, at DAFSE den 30. oktober 1989 attesterede den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af den anmodning om betaling af saldobeløbet, som sagsøgeren havde indgivet i medfør af artikel 5, stk. 4, i forordning nr. 2950/83. Efter oversendelsen af denne attestation til Kommissionen var DAFSE's og medlemsstatens kompetence ophørt. De gældende regler og navnlig forordning nr. 2950/83 åbnede ikke mulighed for, at DAFSE, efter at have oversendt attestationen til Kommissionen, som i det foreliggende tilfælde, på eget initiativ gennemførte en »fornyet gennemgang« af sagen, hvorved den tidligere attestation ændredes.

50 I den foreliggende sag gennemførte DAFSE på eget initiativ en fornyet gennemgang at sagen og oversendte en anden faktisk og regnskabsmæssig attestation til Kommissionen vedrørende anmodningen om udbetaling af saldobeløbet.

51 Ved at vedtage den anfægtede beslutning på grundlag af denne anden attestation har Kommissionen tilsidesat gældende regler på området.

52 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumentation og har i denne forbindelse understreget, at den pligt, medlemsstaten har til at foretage en attestation, skal vurderes i lyset dels af ønsket om at undgå uregelmæssigheder ved anvendelsen af fondens tilskud, dels af medlemsstatens subsidiære ansvar for betalingen af et tilskud, som er blevet anvendt retsstridigt (artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2950/83).

Rettens bemærkninger

53 Når en medlemsstat bekræfter den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af oplysningerne i anmodninger om udbetaling af saldobeløb, er den i forhold til Kommissionen ansvarlig for de attesteringer, den foretager (Rettens dom af 15.9.1998, sag T-142/97, Branco mod Kommissionen, Sml. II, s. 3567, præmis 44).

54 Henset til den tilsikring af, at de således finansierede foranstaltninger afsluttes, som medlemsstaterne forpligter sig til på grundlag af artikel 2, stk. 2, i afgørelse 83/516, skal enhver attestation efter artikel 5, stk. 4, i forordning nr. 2950/83 følgelig betragtes som en operation, der efter sin karakter foretages med forbehold af medlemsstaten. En anden fortolkning ville skade den effektive virkning af artikel 7 i beslutning 83/673, som pålægger medlemsstaterne af underrette Kommissionen om konstaterede uregelmæssigheder ved forvaltningen af de foranstaltninger, der skal finansieres af fonden (Rettens dom af 16.7.1998, sag T-72/97, Proderec mod Kommissionen, Sml. II, s. 2847, præmis 74). I øvrigt kan Kommissionen i henhold til artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 2950/83 tillige

foretage revision af anmodningerne om udbetaling af saldobeløb »med forbehold af den kontrol, der foretages af medlemsstaterne« (dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 45).

55 Der er ikke opstillet nogen tidsmæssige begrænsninger for disse forpligtelser og beføjelser for medlemsstaterne (dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 46).

56 I et tilfælde som det foreliggende, hvor medlemsstaten allerede har attesteret den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet, kan staten derfor stadig ændre sin bedømmelse af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet, når den bliver bekendt med retsstridige forhold, som der ikke tidligere forelå oplysninger om (dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 47).

57 Det bemærkes, at artikel 6 i beslutning 83/673 indeholder en bestemmelse om, at anmodninger om udbetaling af saldobeløb skal tilgå Kommissionen inden for en frist på ti måneder efter uddannelsesforanstaltningernes afslutning, og at der ikke kan udbetales tilskud på grundlag af anmodninger, som er indgivet efter denne frists udløb. Hvis der kun kunne føres kontrol med, at reglerne var blevet overholdt, inden attesteringen af den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet, kunne det derfor forekomme, at medlemsstaten ikke var i stand til at indgive anmodningen til Kommissionen inden for den pågældende frist på ti måneder, med den følge, at der ikke ville kunne ske udbetaling af saldobeløbet af tilskuddet. Det følger heraf, at attestering af den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af anmodningen om udbetaling af saldobeløb, inden der foretages kontrol med, at reglerne er blevet overholdt, eller før kontrollen er tilendebragt, i visse situationer kan være i tilskudsmodtagerens interesse (dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 48).

58 Det følger af det anførte, at Kommissionen ikke har tilsidesat gældende regler ved i beslutningen af 27. marts 1995 at stadfæste DAFSE's faktiske og regnskabsmæssige attestation (jf. ovenfor, præmis 25). Følgelig skal første anbringendes første led forkastes.

Spørgsmålet om tilsidesættelse af reglerne om kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne på den ene side og Kommissionen på den anden side

Parternes argumenter

59 Sagsøgeren har i replikken i anden række gjort gældende, at DAFSE har overskredet grænserne for sin kompetence. Gældende regler på området tillægger medlemsstaten kompetence til at undersøge, om de udgifter, modtagervirksomheden ønsker godtgjort, er dækket af godkendelsesbeslutningen, og om betalingsanmodningens oplysninger og disses regnskabsmæssige udtryk er i overensstemmelse med de faktiske forhold, men ikke kompetence til at vurdere, om udgiften kan finansieres af Fællesskabet. Når for det første henses til de selvstændige forvaltningsbeføjelser, som er tillagt fonden som instrument i en fællesskabspolitik på området for beskæftigelse og erhvervsuddannelse, og for det andet nødvendigheden af at gennemføre en ensartet anvendelse af fællesskabsretten, og navnlig af de betingelser, der er fastsat i godkendelsesbeslutningen vedrørende en anmodning om finansielt tilskud fra Fællesskabet, er vurderingen af, om sidstnævnte betingelser er overholdt, omfattet af Kommissionens enekompetence.

60 Da DAFSE har udstedt sin attestation fra 1995 på grundlag af kriterier om »en rimelig karakter af de udgifter, modtageren har haft« og en »god økonomisk forvaltning«, har dette organ overskredet sin kompetence til at kontrollere den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed at de oplysninger, der fandtes i betalingsanmodningerne. Da den anfægtede beslutning hviler på denne ulovlige

attestation, har sagsøgte tilsidesat kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne og Kommissionen, således som denne er fastsat i fællesskabsreglerne på området. Den anfægtede beslutning er derfor også ugyldig.

61 Sagsøgte har afvist denne argumentation.

Rettens bemærkninger

62 Dette andet led af første anbringende må anses for et nyt anbringende i procesreglementets artikel 48, stk. 2's forstand, idet det er fremsat første gang i replikken. Da det ikke støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, der er kommet frem under retsforhandlingerne, skal det afvises.

63 For fuldstændighedens skyld bemærkes, at anvendelsen af kriterier, der vedrører »den rimelige karakter« af tilskudsmodtagerens udgifter og »god økonomisk forvaltning« af tilskuddet, indgår som et led i den kontrol, som medlemsstaten skal foretage i henhold til artikel 7 i beslutning 83/673 (dommen i sagen Proderec mod Kommissionen, præmis 88, og Rettens dom af 15.9.1998, forenede sager T-180/96 og T-181/96, Mediocurso mod Kommissionen, Sml. II, s. 3481, præmis 115).

64 Det følger af det foregående, at første anbringende skal forkastes i sin helhed.

B — *Andet anbringende vedrørende manglende opfyldelse af begrundelsespligten efter EF-traktatens artikel 190*

Parternes argumenter

65 Efter sagsøgerens opfattelse opfylder den anfægtede beslutning ikke kravene i traktatens artikel 190. For det første blev indholdet af DAFSE's forslag til afgørelse (jf. ovenfor, præmis 19) ikke indarbejdet i den anfægtede afgørelse. For det andet modtog sagsøgeren ikke kopi af skrivelserne nr. 4085 af 30. marts 1995 og nr. 9600 af 22. august 1995 og af bilagene hertil (jf. ovenfor, præmis 30 og 32), til hvilke der henvises i den anfægtede beslutning. For det tredje er beslutningens faktiske og retlige grunde ikke identificeret eller forklaret.

66 Begrundelsen gør det hverken muligt at forstå grundene til, at sagsøgte har antaget, at tilskudsbetingelserne ikke var opfyldt, eller at identificere de kriterier vedrørende »rimelige udgifter« og »god økonomisk forvaltning«, på grundlag af hvilke Kommissionen har anset en del af udgifterne for ikke at kunne finansieres. Begrundelsen gør det heller ikke muligt at fastslå, om disse kriterier følger af beslutningen af 29. april 1988 om at yde tilskud, eller i hvilken grad de er tilsidesat.

67 Sagsøgeren antager, at der, når der henvises til kriteriet »rimelige udgifter«, henvises der til kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). I så henseende er sagsøgeren ikke bekendt med, hvorfor strukturomkostninger ikke kan accepteres som undervisningsudgifter. Tilsvarende er sagsøgeren ikke klar over, hvorfor visse undervisningsudgifter har syntes urimelige i forhold til den type støtte, der er tale om.

68 Hvad angår Pirites Alentejanas fremgår det ikke af DAFSE's forslag (jf. ovenfor, præmis 19), hvorfor de skete ændringer er foretaget, navnlig i underrubrikkerne 14.2.7 (særlige arbejder), 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser), 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale), 14.3.5 (transportudgifter) og 14.3.14 (generelle administrationsomkostninger). Med hensyn til underrubrikkerne 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere) og 14.3.2 (udgifter pålagt lønomkostningerne) har Kommissionen ikke gjort rede for grunden til nedsættelsen uanset Pirites Alentejanas' bemærkninger, hvorefter § 7 i bekendtgørelse 20/MTSS/87 af 19. juni 1997 udstedt af den portugisiske arbejds- og socialminister (Díaria da República, II serie, nr. 148 af 1.7.1987, s. 8141) ikke fandt anvendelse på de omhandlede rubrikker. Endelig er nedsættelsen vedrørende underrubrik 14.6 ikke tilstrækkeligt begrundet.

69 For så vidt angår Tintas Robbialac fremgår det efter sagsøgerens opfattelse ikke af revisionsrapporten, hvilke vilkår i beslutningen om at godkende foranstaltningerne der ikke skulle være overholdt, dette navnlig for så vidt angår nedsættelserne i rubrikkerne 14.1 (honorarer til praktikanter under uddannelse), 14.3 (gennemførelse og administration af kurserne), 14.8 (praktikanters ophold og forplejning) og 14.9 (praktikanters befordring). Nedsættelserne i underrubrikkerne 14.3.8 og 14.3.11 (andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand) støttes på subjektive betragtninger. Der er ikke givet nogen begrundelser for nedsættelse i underrubrikken 14.3.15 (andre udgifter til gennemførelse og administration). At begrunde nedsættelserne i rubrikkerne 14.2.6 (personaleudgifter vedrørende forberedelse af kurserne), 14.2.7 (særlige arbejder), 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser), 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale), 14.3.7 (administration og budgetkontrol) og 14.3.8 (særlige arbejder) gennem en henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang gør det ikke muligt at identificere den virkelige begrundelse for nedsættelserne. Med hensyn til underrubrikkerne 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere) og 14.3.2 (udgifter pålagt lønomkostningerne) har Kommissionen ikke gjort rede for grunden til nedsættelsen, uanset Tintas Tobbialac's bemærkninger vedrørende den fejlagtige fortolkning af ovennævnte bekendtgørelse 20/MTSS/87.

70 Endelig for så vidt angår Sapec har Kommissionen blot med diskutable argumenter bestridt rigtigheden af en del af udgifterne vedrørende underrubrik-

kerne 14.3.5 (transportudgifter), 14.3.9 (leje af fast ejendom og løsøre) og 14.8 (praktikanters ophold og forplejning). I revisionsrapporten undlader man at angive, hvilke vilkår i beslutningen om at godkende foranstaltningerne der ikke skulle være overholdt, ligesom kriterierne for ikke at anse de udgifter, der forudgående var attesteret i 1989, for berettiget til tilskud, ikke er anført. Der er heller ikke angivet nogen præcise grunde til nægtelsen af at anerkende udgifter til forplejning under transport som transportudgifter (punkt 6.3.3 i revisionsrapporten) eller til nedsættelsen vedrørende lejebetaling og andre udgifter vedrørende lejemål (punkt 6.3.6 i revisionsrapporten).

71 Efter Kommissionens opfattelse er den anfægtede beslutning tilstrækkeligt begrundet, idet den klart henviser til DAFSE's retsakter, hvori grundene til nedsættelsen er tydeligt anført (Rettens dom af 12.1.1995, sag T-85/94, Branco mod Kommissionen, Sml. II, s. 45, præmis 36). Sagsøgeren havde kendskab til revisionsrapporterne udarbejdet af Olivira Rego & Alexandre Hipólito, til informationsskrivelsen nr. 615/DSAFEP/95 og til bilagene til DAFSE's skrivelse nr. 4085, idet sagsøgeren har fremlagt disse dokumenter som bilag til stævningen. Bilagene til DAFSE's skrivelse nr. 9600 beskriver den metode, Kommissionen anvendte ved den fornyede gennemgang. Denne metode er sagsøgeren ligeledes gjort bekendt med, og sagsøgeren har i øvrigt bidraget til fastlæggelsen af den.

72 Tilsvarende gælder for kriterierne vedrørende tilskudsmodtagerens rimelige udgifter og god økonomisk forvaltning. Det fremgår af sagsøgerens bemærkninger (jf. ovenfor, præmis 23), at sagsøgeren kendte disse kriterier. Der henvistes i øvrigt indirekte til dem i godkendelsesbeslutningen, der henviser til gældende nationale regler og fællesskabsregler, der kræver overholdelse af reglerne om god økonomisk forvaltning.

Rettens bemærkninger

1. Indledende bemærkninger

73 Forpligtelsen til at begrunde en individuel beslutning har til formål at give den berørte de oplysninger, ved hjælp af hvilke det kan fastslås, om der er grundlag for beslutningen, eller om der muligvis foreligger en sådan fejl, at den kan anfægtes, ligesom forpligtelsen har til formål at gøre det muligt for Fællesskabets retsinstanser at efterprøve beslutningens lovlighed. Omfanget af begrundelsespligten afhænger af arten af den pågældende retsakt og den sammenhæng, hvori den er vedtaget (Domstolens dom af 7.4.1987, sag 32/86, Sisma mod Kommissionen, Sml. s. 1645, præmis 8, domme af 4.6.1992, sag C-181/90, Consorgan mod Kommissionen, Sml. I, s. 3557, præmis 14, og sag C-189/90, Cipeke mod Kommissionen, Sml. I, s. 3573, præmis 14, Rettens dom af 12.1.1995 i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 32).

74 En beslutning om nedsættelse af det tilskud, der oprindeligt var bevilget af fonden, har alvorlige konsekvenser for modtageren af tilskuddet, og det skal derfor af beslutningen klart fremgå, på hvilket grundlag tilskuddet er blevet nedsat i forhold til det oprindeligt bevilgede beløb (dommene i sagerne Consorgan mod Kommissionen, præmis 18, og Cipeke mod Kommissionen, præmis 18, Rettens dom af 6.12.1994, sag T-450/93, Lisrestal mod Kommissionen, Sml. II, s. 1172, præmis 52, og dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 33).

75 Spørgsmålet om, hvorvidt en beslutnings begrundelse opfylder disse krav, skal vurderes ikke blot i forhold til beslutningens ordlyd, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (Domstolens dom af 15.5.1997, sag C-278/95 P, Siemens mod Kommissionen, Sml. I, s. 2507, præmis 17, og den dér citerede dom).

2. Inkorporationen i Kommissionens beslutning af begrundelsen i de nationale myndigheders retsakter

76 I en situation som den foreliggende, hvor Kommissionen blot godkender et forslag fra en medlemsstat om at nedsætte det tilskud, der oprindeligt er bevilget, finder Retten, at Kommissionens beslutning kan anses for at være tilstrækkeligt begrundet i henhold til traktatens artikel 190, når enten begrundelsen for at nedsætte tilskuddet klart fremgår af beslutningen, eller — hvis dette ikke er tilfældet — når der i beslutningen tilstrækkeligt tydeligt henvises til en retsakt fra de kompetente nationale myndigheder i den pågældende medlemsstat, i hvilken myndighederne klart har redegjort for grundene til at nedsætte tilskuddet (dommen af 12.1.1995, præmis 36, stadfæstet efter genoptagelse i dommen i sagen Kommissionen mod Branco, præmis 27).

77 Når det fremgår af sagen, at Kommissionens beslutning ikke på noget punkt adskiller sig fra de nationale myndigheders retsakter, er det tilladt at antage, at deres indhold er gjort til en del at begrundelsen for Kommissionens beslutning, i det mindste i det omfang, hvori tilskudsmodtageren har kunnet få kendskab hertil (dommen i sagen Proderec mod Kommissionen, præmis 105).

78 Det skal derfor undersøges, om sagsøgeren havde lejlighed til at opnå kendskab til DAFSE's retsakter, hvortil der er henvist i den anfægtede beslutnings sjette betragtning, og om de oplysninger, de indeholder, var tilstrækkelige til i den sammenhæng, hvori den anfægtede afgørelse blev truffet, at give sagsøgeren mulighed for at identificere og forstå grundene til de skete nedsættelser.

3. De oplysninger, sagsøgeren modtog vedrørende de forhold, hvortil den anfægtede beslutning henviser

79 Det er ubestridt, at sagsøgeren ikke modtog DAFSE's skrivelser nr. 4085 af 30. marts 1995 og 9600 af 22. august 1995 eller bilagene hertil. De begrundelser, de indeholder, navnlig de, som dels er anført i dokumenterne med oversigterne over udgifter, der anses for at berettige til henholdsvis ikke berettige til tilskud, dels findes i Oliveira Rego & Alexandre Hipólitos revisionsrapporter, var allerede tidligere bragt til sagsøgerens kundskab, navnlig ved skrivelserne nr. 1197, 1941 og 1966 (jf. ovenfor, præmis 19).

80 Heraf følger, at sagsøgeren havde modtaget underretning om samtlige de grunde til nedsættelserne, der var anført i de dokumenter, hvortil der henvises i den anfægtede beslutning.

4. Var begrundelsen tilstrækkelig?

81 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at begrundelsen er utilstrækkelig. Da der i den anfægtede beslutning henvises til DAFSE's begrundelser i dette organs forslag til nedsættelser som anført i attestationsbeslutningerne (jf. ovenfor, præmis 25-28), er disse grunde en del af den anfægtede beslutnings begrundelse. Denne skal således bedømmes i lyset af de nævnte grunde. Retten undersøger dem i det efterfølgende, idet hver del af projektet behandles for sig.

a) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Pirites Alentejanas

82 Sagsøgeren bestrider ikke, at man havde kendskab til DAFSE's skrivelse af 17. marts 1995, der havde overskriften »Informação n° 615/DSAFEP/95« vedrørende den fornyede gennemgang af de udgifter, Pirites Alentejanas havde haft. I skrivelsen fastsættes det beløb, Pirites Alentejanas skal tilbagebetale med hensyn til den del at det finansielle tilskud, som vedrører virksomheden. Med skrivelsen følger et bilag, hvori er anført DAFSE's konklusioner vedrørende de forskellige rubrikker i anmodningen om udbetalingen af saldobeløbet samt DAFSE's stillingtagen til de bemærkninger, de pågældende virksomheder fremsatte til forslaget til attestationsbeslutning (jf. ovenfor, præmis 23).

83 Skrivelsen og bilagene, der er sammenfattet i oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), indeholder oplysninger om grundene til de skete nedsættelser.

84 Retten undersøger nedenfor begrundelsen vedrørende hver enkelt af de underrubrikker, i hvilke der er sket nedsættelse.

— Underrubrik 14.1.4 (forsikringer)

85 DAFSE fandt, at beløbet i underrubrik 14.1.4 skulle nedsættes med 94 134 PTE, da de tilskudsberettigede forsikringsudgifter svarede til 7,286% af de lønudgifter, der var anført i rubrik 14.1.1.

86 Da sagsøgeren må forudsættes at have kendskab til den portugisiske lovgivning om arbejdsulykkesforsikring, opfylder denne begrundelse kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.2.6 (udgifter til personale tilknyttet forberedelsen af kurserne)

87 DAFSE anførte, at udgifterne i denne underrubrik skulle nedsættes med 267 012 PTE, idet de allerede var opført som aflønning af administrativt personale [rubrik 14.3.1, litra c)].

88 Herudover skulle udgifterne også nedsættes med 290 000 PTE under hensyn til kriterierne for den fornyede gennemgang. I lyset af disse kriterier (jf. ovenfor, præmis 21), således som beskrevet i attestationsbeslutningen (jf. ovenfor, præmis 27), blev disse udgifter anset for at være for høje i forhold til ydelsernes art og markedspriserne.

89 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.2.7 (særlige arbejder)

90 DAFSE anså et beløb på 722 000 PTE for ikke at berettige til tilskud i forhold til kriterierne for den fornyede gennemgang. Det kan udledes af disse kriterier (jf. ovenfor, præmis 21), således som de er beskrevet i attestationsbeslutningen (jf. ovenfor, præmis 27), at disse udgifter blev anset for at være for høje i forhold til ydelsernes art og markedspriserne.

91 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere)

92 DAFSE foreslog en nedsættelse på 753 304 PTE under henvisning til, at timesatsen for praktiske kurser ikke var blevet reduceret til 50% i overensstemmelse med bekendtgørelse 20/MTSS/87, hvori bestemmes, at »aflønningen af undervisere på praktiske kurser udgør 50% af de beløb, der er fastsat på grundlag af ovenstående bestemmelser«.

93 DAFSE foreslog yderligere en nedsættelse på 465 511 PTE under henvisning til, at Pirites Alentejanas havde fradraget beløbet som moms.

94 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrikkerne 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale)

95 Ifølge indholdet af oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), skete der en nedsættelse for så vidt angår aflønning af teknisk personale, der ikke underviser, og aflønning af administrativt personale under hensyn til kriterierne for den fornyede gennemgang. I lyset af disse kriterier (jf. ovenfor, præmis 21), således som de er beskrevet i attestationsbeslutningen (jf. ovenfor, præmis 27), blev disse udgifter anset for at være for høje i forhold til ydelsernes art og markedspriserne.

96 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.2 (udgifter pålagt lønomkostningerne)

97 Nedsættelsen vedrørende udgifter pålagt lønomkostningerne er begrundet med det forhold, at det beløb, der er berettiget til tilskud, udgjorde 31,786% af de tilskudsberettigende beløb i rubrikkerne 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere), 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale) for så vidt angår det interne personale (24,5% i socialforsikringsbidrag og 7,286% i præmie til arbejdsulykkesforsikring).

98 Da sagsøgeren må forudsættes at have kendskab til den portugisiske sociallovgivning, opfylder denne begrundelse kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrikkerne 14.3.3 (opholdsudgifter) og 14.3.4 (forplejningsudgifter)

99 Det fremgår af indholdet af oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), at nedsættelserne af de beløb, der anmodes om ifølge rubrikkerne 14.3.3 (opholdsudgifter) og 14.3.4 (forplejningsudgifter) for virksomhedens personale er sket under henvisning til, at de ikke havde nogen direkte forbindelse med det finansierede projekt.

100 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.5 (transportudgifter)

101 DAFSE foreslog nedsættelse af transportudgifterne med 40 930 PTE under henvisning til, at de ikke havde nogen direkte forbindelse med det finansierede projekt, og med 339 000 PTE under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang. I lyset af disse kriterier (jf. ovenfor, præmis 21), således som de er beskrevet i attestationsbeslutningen (jf. ovenfor, præmis 27), blev disse udgifter anset for at være for høje i forhold til ydelsernes art og markedspriserne.

102 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.14 (generelle administrationsomkostninger)

103 Ifølge indholdet af oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), antog DAFSE, at de generelle administrationsomkostninger ikke gav ret til tilskud, under henvisning til at de vedrørte aflønningen af en underviser, som allerede var indeholdt i rubrikken vedrørende lønninger.

104 I sit notat indeholdende en stillingtagen til visse af Pirites Alentejanas' bemærkninger (jf. ovenfor, præmis 23) har DAFSE nærmere anført, at det beløb, der er anført i den hér behandlede rubrik, ikke er velbegrundet under hensyn til projektets art og omfang, når henses til de beløb, der er anført i underrubrik 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale) vedrørende aflønning af tre tjenestemænd for i alt 807 timer, og i underrubrik 14.3.1, litra d) (aflønning af andet personale end undervisere, teknisk og administrativt) vedrørende aflønning af to tilknyttede tjenestemænd, der var tilknyttet i 1 028 timer.

105 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.6.3 (afskrivning af elektronisk udstyr)

106 I oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), anførte DAFSE, at afskrivningerne vedrørende en telefonsvarer, et videokamera og en autoradio ikke er blevet accepteret, idet de er det finansierede projekt uvedkommende.

107 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

b) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Tintas Robbialac

108 De dokumenter, der er nævnt ovenfor i præmis 19-28, 31 og 33, og som er blevet bragt til sagsøgerens kundskab, før den anfægtede beslutning blev truffet, indeholder oplysninger vedrørende grundene til de skete nedsættelser.

109 Retten undersøger nedenfor begrundelsen vedrørende hver enkelt af de rubrikker, i hvilke der er sket nedsættelse.

— Rubrik 14.1 (honorarer til praktikanter under uddannelse)

110 DAFSE foreslog følgende nedsættelser:

— 3 105 095 PTE (underrubrik 14.1.1: vederlag og lønninger)

— 78 936 PTE (underrubrik 14.1.2: supplerende vederlag)

— 809 409 PTE (underrubrik 14.1.3: udgifter pålagt lønomkostningerne)

— 65 083 PTE (underrubrik 14.1.4: forsikringer).

111 Grundlaget for disse forslag var konklusionerne i Oliveira Rego & Alexandre Hipólitos revisionsrapport. Ifølge rapporten var det beløb, der kunne ydes som tilskud til løn, fastsat på grundlag af timelønnen og det fremmøde, der var registreret i mødeprotokollerne (s. 11). I rapportens punkt 5.6 findes en oversigt over praktikanternes fremmøde til timerne.

112 For så vidt angår underrubrik 14.1.2 (supplerende vederlag) anføres det i øvrigt i rapporten, at DAFSE ved skrivelse nr. 18861 af 13. oktober 1989 har meddelt tilskudsmodtageren, at omkostninger i forbindelse med præmier for produktion, flid, produktivitet og kvalitet ikke var blevet anset for tilskudsberettiget af Kommissionen, hvilket derfor ville medføre tilsvarende nedsættelser.

113 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.2 (forberedelse af kurserne)

114 I oversigten til forslaget til attestationsbeslutning (jf. ovenfor, præmis 20) anførte DAFSE, at den reelle omkostning til pædagogisk materiale (underrubrik 14.2.1) og kopiering af dokumenter (underrubrik 14.2.5) var henholdsvis 1 114 530 PTE og 62 288 PTE.

115 DAFSE anså beløbene 197 730 PTE (underrubrik 14.2.6: personaleudgifter vedrørende forberedelse af kurserne) og 78 390 PTE (underrubrik 14.2.7: særlige arbejder) for ikke at berettige til tilskud.

116 DAFSE begrundede denne vurdering med kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at udgifter vedrørende disse underrubrikker var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

117 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrikkerne 14.2.6 og 14.2.7 berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

118 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.3 (gennemførelse og administration af kurserne)

119 Det fremgår af oversigten (jf. ovenfor, præmis 20), at DAFSE af de grunde, der er anført i Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, anså følgende for ikke at berettige til tilskud:

— 1 780 080 PTE [underrubrik 14.3.1, litra a): (aflønning af undervisere]

— 121 669 PTE (underrubrik 14.3.2: udgifter pålagt lønomkostningerne)

— 8 898 PTE (underrubrik 14.3.4: forplejningsudgifter)

— 1 588 925 PTE (underrubrik 14.3.9: leje af fast ejendom og løsøre)

— 475 330 PTE (underrubrik 14.3.11: andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand)

— 103 400 PTE (underrubrik 14.3.15: andre udgifter til gennemførelse og administration).

120 Herudover anså DAFSE følgende for ikke at berettige til tilskud ud fra kriterierne for den fornyede gennemgang som beskrevet i bilaget til oversigten (jf. ovenfor, præmis 21):

— 464 490 PTE [underrubrik 14.3.1, litra b): aflønning af teknisk personale, der ikke underviser]

— 186 030 PTE [underrubrik 14.3.1, litra c): aflønning af administrativt personale]

— 491 400 PTE (underrubrik 14.3.7: administration og budgetkontrol)

— 315 900 PTE (underrubrik 14.3.8: særlige arbejder).

121 Retten undersøger nedenfor begrundelsen vedrørende hver enkelt af de nævnte underrubrikker.

— Underrubrik 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere)

122 I Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport anføres det, at det beløb, der berettiger til tilskud, er beregnet på grundlag af undervisernes fremmøde og de omkostninger pr. undervisningstime, der skal indregnes på grundlag af bekendtgørelse 20/MTSS/87, hvori er fastsat maksimumsgrænser for økonomisk støtte til aflønning af undervisningspersonalet i de projekter, som skulle gennemføres i 1988. Det anføres ligeledes, at kun kurser, for hvilke der findes mødeprotokoller underskrevet af en underviser eller i det mindste af en praktikant, er medregnet og anset for at berettige til tilskud. Desuden omfatter den maksimumsaflønning, der er foreskrevet i bekendtgørelse 20/MTSS/87, moms. Endelig tilføjes det i rapporten, at den timeløn for interne undervisere, som Tintas Robbialac havde indregnet, generelt lå højere end den, sagsøgeren havde fastsat som den omkostning pr. time, der kunne indregnes. Detaljerne med hensyn til disse forskelle er anført for hver underviser i en oversigt (rapportens s. 17, 18 og 19).

123 Denne detaljerede begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og underrubrik 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale)

124 DAFSE fandt, at en del af udgifterne vedrørende disse underrubrikker ikke berettigede til tilskud under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at disse udgifter var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

125 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte

rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrikkerne 14.3.1, litra b), og 14.3.1, litra c), berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

126 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.2 (socialomkostninger)

127 I rapporten anføres det, at den skete nedsættelse i forbindelse med underrubrik 14.3.1, litra a), ved anvendelsen af den formel, Tintas Robbialac benyttede ved indregningen af socialbidrag for internt administrativt og undervisende personale, medfører en nedsættelse på 121 669 PTE.

128 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.4 (forplejningsudgifter for interne undervisere)

129 I rapporten anføres, at der måtte ske en justering med hensyn til udgifterne vedrørende underviserne, idet virksomheden havde indregnet 239 dage, mens der kun havde været undervisning i 190 dage. Det beløb, der berettiger til tilskud for

denne personalekategori, fremkommer ved at multiplicere antallet af undervisningsdage med prisen for et måltid og med procentdelen af den tid, underviserne er tilknyttet undervisningen. Til gengæld blev udgifterne vedrørende lederen af projektet og sekretærerne accepteret i deres helhed.

130 Denne detaljerede begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrikkerne 14.3.7 (administration og budgetkontrol) og 14.3.8 (særlige arbejder)

131 I modsætning til det, der fremgår af oversigten over udgifter, der berettiger henholdsvis ikke berettiger til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), berettiger udgifterne vedrørende underrubrik 14.3.7 ifølge Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport til tilskud. For så vidt angår underrubrik 14.3.8 støttes revisionsrapporten på en faktura fra Partex vedrørende 89 timers arbejde udført af to teknikere, der har bistået virksomheden på det juridiske og pædagogiske område samt med analyse af rapporter og udarbejdelsen af anmodningen om betaling af saldobeløbet. Revisionsrapportens forfattere nåede til den konklusion, at det var nødvendigt at nedsætte det indregnede beløb med 20% eller 130 104 PTE, idet udgifterne i forbindelse med udarbejdelsen af anmodningen om betaling af saldobeløbet ikke var blevet afholdt i projektperioden, og ikke med 315 900 PTE, som DAFSE foreslog i oversigten over udgifter, der giver ret til henholdsvis ikke giver ret til tilskud.

132 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er

således selvmodsigende, idet der henvises til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at der ikke er ret til tilskud for en del af disse udgifter, som i den nævnte rapport anses for at give ret til tilskud, men hvortil der alligevel henvises i begrundelsen.

133 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.9 (leje af fast ejendom og løsøre)

134 I rapporten konstateres det, at sagsøgeren har opført udgifterne til leje af lokaler på Novotel som forplejningsudgifter med et beløb på 8 230 PTE. Det fremgår af rapporten, at disse udgifter burde have været opført i rubrik 14.3.4. Men det beløb, der var opført i denne rubrik, havde nået det tilladte maksimum. Følgelig kunne der ikke gives tilskud for så vidt angår beløbet på 8 230 PTE.

135 For så vidt angår edb-udstyr anføres det i rapporten, at et beløb på 1 588 925 PTE ikke gav ret til tilskud, idet virksomheden havde købt udstyret efter lejeperiodens udløb. Det beløb, der gav ret til tilskud, svarede herefter til afskrivningen ifølge den sats, der var fastsat i tabellen til bekendtgørelse nr. 737/81 af 29. august 1981 (Diário da República, I serie, nr. 198, af 29.8.1981, s. 2290) med senere ændringer. Da projektet varede syv måneder, svarede det beløb, der berettigede til tilskud, til anskaffelsesprisen ganget med 7/60.

136 Denne detaljerede begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.11 (andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand)

137 Det blev konstateret, at de udgifter, Tintas Robbialac på årsbasis havde anført som udgifter til elektricitet, vand og varme, udgjorde 38 642 155 PTE, mens der i virksomhedens selvangivelse alene var anført 22 060 815 PTE som udgifter hertil. Det tilskudsberettigende beløb blev beregnet under hensyn til denne angivelse på grundlag af den formel, Tintas Robbialac havde anvendt ved opgivelsen af udgifterne. Ifølge rapporten blev der foretaget en tilsvarende beregning for udgifterne til telefon, fax og telex, for hvilke det opgivne beløb var 22 791 837 PTE på årsbasis, mens der i selvangivelsen var anført 16 738 000 PTE.

138 Denne detaljerede begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.15 (andre udgifter til gennemførelse og administration)

139 I rapporten anføres, at disse udgifter, der vedrører tilberedning af kaffe, ikke berettigede til tilskud fra fonden, men grundene hertil er ikke anført.

140 Denne begrundelse opfylder således ikke kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.8 (praktikanters ophold og forplejning)

141 Ifølge indholdet af oversigten over udgifter, der giver ret henholdsvis ikke giver ret til tilskud (jf. ovenfor, præmis 20), skete der en nedsættelse på 64 170 PTE i underrubrikken 14.8.1 (udgifter til ophold uden for centret) af de grunde, der var

anført i Oliveira Rego & Alexandre Hipólitos revisionsrapport. Heri konkluderes det, at beløbet ikke giver ret til tilskud i mangel af dokumentation fra en ekstern kilde.

142 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.9 (praktikanters befordring)

143 Ifølge Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport var det beløb, virksomheden havde opgjort, ikke anført i ansøgningen om tilskud, og der var ingen rimelig grund til at fravige denne. Følgelig kunne udgifterne under denne rubrik ikke finansieres af det omtvistede tilskud.

144 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

c) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Sapec

145 De dokumenter, der er nævnt ovenfor i præmis 19-28, 31 og 33, og som er blevet bragt til sagsøgerens kundskab, før den anfægtede beslutning blev truffet, indeholder oplysninger vedrørende grundene til de skete nedsættelser.

146 Retten undersøger nedenfor begrundelsen vedrørende hver enkelt af de rubrikker, i hvilke der er sket nedsættelse.

— Rubrik 14.2 (forberedelse af kurserne)

147 I oversigtsdokumentet (jf. ovenfor, præmis 20) anføres, at idet et beløb på 100 000 PTE pr. kursus var blevet accepteret med hensyn til pædagogisk materiale (underrubrik 14.2.1), anså man det beløb, sagsøgeren havde angivet, for at være for højt i forhold til projektets art og omfang. Følgelig blev det beløb, der krævedes til pædagogisk materiale, nedsat med 1 435 850 PTE.

148 I underrubrik 14.2.8 (andre udgifter til forberedelse) skete der en nedsættelse med 763 000 PTE under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang. Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at disse udgifter var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

149 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrik 14.2.8 berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

150 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.3 (gennemførelse og administration af kurserne)

151 DAFSE anså af de grunde, der er anført i Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, følgende for ikke at berettige til tilskud:

— 5 744 PTE (underrubrik 14.3.5: transportudgifter) og

— 8 049 589 PTE (underrubrik 14.3.9: leje af fast ejendom og løsøre).

152 Herudover anså DAFSE følgende for ikke at berettige til tilskud ud fra kriterierne for den fornyede gennemgang som beskrevet i bilaget til oversigten (jf. ovenfor, præmis 20):

— 811 000 PTE [underrubrik 14.3.1, litra b): aflønning af teknisk personale, der ikke underviser]

— 541 000 PTE [underrubrik 14.3.1, litra c): aflønning af administrativt personale]

— 1 082 000 PTE (underrubrik 14.3.7: administration og budgetkontrol)

— 1 104 000 PTE (underrubrik 14.3.11: andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand).

153 Retten undersøger nedenfor begrundelsen vedrørende hver enkelt af disse underrubrikker.

— Underrubrikkerne 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale)

154 DAFSE fandt, at en del af udgifterne vedrørende disse underrubrikker ikke berettigede til tilskud under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at disse udgifter var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

155 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er

således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrikkerne 14.3.1, litra b), og 14.3.1, litra c), berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

156 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.5 (transportudgifter)

157 I punkt 6.3.3 i Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport anføres det, at udgifter til forplejning for et beløb på 5 744 PTE ikke støttedes på lovlig dokumentation.

158 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.7 (administration og budgetkontrol)

159 DAFSE fandt, at en del af udgifterne vedrørende disse underrubrikker ikke berettigede til tilskud under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego &

Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at disse udgifter var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

160 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrikken 14.3.7 berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

161 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.9 (leje af fast ejendom og løsøre)

162 Udgifterne under disse rubrikker vedrører leje af lokaler i Lisnave (stedet, hvor kurserne blev afholdt), udstyr (en fotokopimaskine, en elektrisk skrivemaskine og forskellige computere) samt leje af fabriksudstyr.

163 I punkt 6.3.6 i Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport findes en samlet oversigt over de beløb, der berettiger til tilskud under hensyn til de afskrivningsregler, der skal anvendes på disse aktiver. Anvendelsen af reglerne er forklaret således:

»Vi har konstateret, at virksomheden havde erhvervet fotokopimaskinen og den elektriske skrivemaskine på en leasingkontrakt med 12 kvartalsvise betalinger, hvilket svarer til en afskrivningsperiode på 3 år. Virksomheden har opført 4 leasingbetalinger for den ene af maskinerne (leasingafgift 32 175 PTE) og 5 betalinger for den anden (leasingafgift 46 800 PTE), der begge allerede var renset for finansieringsomkostninger. Den afskrivningssats, der skal anvendes i medfør af tabellen i bilaget til bekendtgørelse nr. 737/81 af 29. august 1981, er 14,28%. Det beløb, der berettiger til tilskud, svarer til 9/84 af anskaffelsessummen.

Med hensyn til computere og det yderligere edb-udstyr, der er lejet af virksomheden Prológia Sistemas de Informação e Gestão SA, har vi konstateret, at virksomheden er forblevet i besiddelse af materiellet ved afslutningen af lejeperioden, og at der ikke er bevis for, at det stadig havde en restværdi.

Operationen må betragtes som en egentlig 'langtidsleje' med overtagelse af udstyret ved afslutningen, og den må derfor sidestilles med en leasingaftale.

Afskrivningssatsen er i dette tilfælde 20%, hvorfor 9/60 af anskaffelsesværdien kan anses for at give ret til tilskud.

Når henses til brugsperioden på 9 måneder, får man følgende tabel [...]«

164 I rapportens konklusion hedder det, at udgifterne i forbindelse med leje af edb-udstyr er opført på urimelig måde, idet materiellet er blevet erhvervet af virksomheden efterfølgende.

165 Denne detaljerede begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Underrubrik 14.3.11 (andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand)

166 DAFSE fandt, at en del af udgifterne vedrørende denne underrubrik ikke berettigede til tilskud under henvisning til kriterierne for den fornyede gennemgang (jf. ovenfor, præmis 21). Imidlertid fremgår det af Oliveira Rego & Alexandre Hipólito's revisionsrapport, hvortil der henvises i den anfægtede beslutnings begrundelse (jf. ovenfor, præmis 37), at disse udgifter var blevet anset for at berettige til tilskud i deres helhed.

167 Kommissionen har ikke angivet, at der var grund til at fravige vurderingerne i den nævnte rapport vedrørende disse udgifter, ligesom den ikke har redegjort for grundene til, at de burde fraviges. Den anfægtede beslutnings begrundelse er

således selvmodsigende, fordi der på én og samme tid henvises til den nævnte rapport, hvori det konkluderes, at udgifterne vedrørende underrubrikken 14.3.11 berettiger til tilskud i deres helhed, og til skrivelserne nr. 4085 og 9600 og disses bilag, der indeholder DAFSE's oversigter (jf. ovenfor, præmis 20 og 79), hvori det konkluderes, at en del af disse udgifter ikke berettiger til tilskud.

168 Det følger heraf, at denne begrundelse ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

— Rubrik 14.8 (praktikanters ophold og forplejning)

169 Endelig er et beløb på 891 502 PTE, der var anmodet om i underrubrikken 14.8.4 (udgifter til måltider indtaget uden for centret), blevet anset for ikke at berettige til tilskud af de grunde, der er anført i Oliveira Rego & Alexandre Hipólitos revisionsrapport.

170 I den nævnte rapports punkt 6.5 anføres det, at udgifterne til praktikanternes fortæring uden for centret anses for ikke at give ret til tilskud, idet de kun er dokumenteret ved interne dokumenter, mens sådanne udgifter skal dokumenteres ved bilag udstedt af en ekstern kilde. Som følge heraf skønnes det i rapporten, at udgifter for 2 280 404 PTE giver ret til tilskud under denne rubrik.

171 Denne begrundelse opfylder kravene i traktatens artikel 190.

172 Det følger af det foregående, at der skal gives sagsøgeren medhold i det andet anbringende, for så vidt der hermed tilsigtes annullation af den anfægtede beslutnings bestemmelser om nedsættelse i underrubrikkerne 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1, litra b), 14.3.1, litra c), 14.3.7, 14.3.8 og 14.3.15 med hensyn projektet vedrørende Tintas Robbialac og 14.2.8, 14.3.1, litra b), 14.3.1, litra c), 14.3.7 og 14.3.11 med hensyn til projektet vedrørende Sapec af de beløb, som sagsøgeren havde anmodet om i sin begæring om udbetaling af saldobeløbet.

C — *Tredje anbringende vedrørende retsmisbrug samt krænkelse af retten til kontradiktion og af reglerne om god tro, beskyttelse af den berettigede forventning og velerhvervede rettigheder*

Parternes argumenter

173 Sagsøgeren har gjort gældende, at selv om der ikke i fællesskabsreglerne er fastsat nogen frist for Kommissionens vedtagelse af en beslutning vedrørende en anmodning om udbetaling af saldobeløb, har Kommissionen ikke desto mindre pligt til at træffe den inden for en rimelig frist.

174 I det foreliggende tilfælde er den tid, der forløb mellem indgivelsen af anmodningen om betaling af saldobeløbet og vedtagelsen af den anfægtede beslutning (jf.ks år), udtryk for et retsmisbrug og en tilsidesættelse af princippet om god tro.

175 Efter medlemsstatens faktiske og regnskabsmæssige attestation havde modtageren i øvrigt med føje kunnet forvente, at de udbetalte forskud ansås for endeligt erhvervede. Denne berettigede forventning ændredes med tiden stiltiende til en ret for den pågældende, når modtageren ikke havde fået oplysning om, at der var mistanke om uregelmæssigheder. At afgørelsen vedrørende anmodningen

om udbetaling af saldobeløbet trak ud i så lang en periode, mens modtagerens forventning var blevet konkretiseret til en rettighed, tilsidesætter modtagerens ret til kontradiktion, ligesom det tilsidesætter almindelige processuelle principper, navnlig grundsætningerne om god tro, den berettigede forventning og beskyttelse af velerhvervede rettigheder. Hertil kommer, at forløbet af et sådant tidsrum i alvorlig grad skader modtagerens mulighed for kontradiktion, idet muligheden for at tilvejebringe bevis med hensyn til forhold, der ligger otte år tilbage i tiden, er væsentligt forringet.

176 Kommissionen har bestridt de af sagsøgeren rejste indsigelser. For det første er der hverken i artikel 6, stk. 1, eller i artikel 7 i forordning nr. 2950/83 fastsat en frist for Kommissionens udøvelse af sine beføjelser. For det andet kan sagsøgeren ikke, når sagsøgeren ikke har overholdt de vilkår, der var fastsat i godkendelsesbeslutningen, påberåbe sig grundsætningerne om god tro, beskyttelse af den berettigede forventning og beskyttelse af velerhvervede rettigheder. For det tredje har sagsøgeren ikke påvist, hvorledes virksomhedens ret til kontradiktion er blevet krænket.

Rettens bemærkninger

1. Spørgsmålet om, hvorvidt procedurens varighed har været rimelig

177 Det følger af fast retspraksis, at det må vurderes ud fra hver enkelt sag, om varigheden af den administrative procedure kan anses for rimelig, herunder navnlig den sammenhæng, hvori sagen indgår, de forskellige led i den administrative procedure, sagens kompleksitet og dens betydning for de involverede parter (dommen i sagen Mediocurso mod Kommissionen, præmis 61, og den dér citerede retspraksis).

178 Det skal herudfra vurderes, om det tidsrum, der forløb mellem DAFSE's indgivelse den 30. oktober 1989 af anmodning om betaling af saldobeløb og vedtagelsen den 14. august 1996 af den anfægtede beslutning, er rimeligt. I forbindelse med denne undersøgelse skal der tages hensyn til de forskellige trin i den beslutningsprocedure, der har været fulgt i det foreliggende tilfælde.

179 Den 12. februar 1990 berigtigede DAFSE den anmodning om betaling af saldobeløb, som var indgivet til Kommissionen den 30. oktober 1989.

180 Den 24. juni 1991 mente DAFSE at burde indsamle supplerende oplysninger vedrørende den pågældende sag og, for så vidt angår virksomhederne Tintas Robbialac og Sapec, at give revisionsfirmaet Oliveira Rego & Alexandre Hipólito i opdrag at gennemføre en faktisk og regnskabsmæssig revision.

181 Sagen indeholder ikke oplysninger, der viser, at der blev foretaget sagsbehandlingsskridt i tiden mellem den 12. februar 1990 og den 24. juni 1991. Imidlertid har beslutningen om at overlade et revisionsfirma at gennemføre en faktisk og regnskabsmæssig kontrol af to selskabers projekter i forbindelse med det omhandlede tilskud først kunnet træffes, efter at der hos DAFSE's tjenestemænd var opstået tvivl om visse udgifters retmæssighed. Sådan tvivl har kun kunnet opstå efter en fornyet gennemgang af den pågældende sag. Når henses til dennes kompleksitet, antallet af personer, der var involveret i gennemførelsen af disse projekter, og de nødvendige kontakter mellem de nationale myndigheder og Kommissionen, kan det forløbne tidsrum ikke anses for urimelig langt.

182 Kommissionen har, uden at blive imødegået af sagsøgte, oplyst, at der i forbindelse med den fornyede gennemgang af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet har været kontakter mellem DAFSE og virksomhederne Tintas Robbialac, Sapec og Pirites Alentejanas i tiden mellem 1992 og 1994, navnlig i forbindelse med møderne i arbejdsgruppen vedrørende gamle fondsmidler. Denne

arbejdsgruppe fastsatte kriterierne for den fornyede gennemgang af de sager fra 1988, som sagsøgeren havde haft med at gøre, hvilke kriterier Kommissionen senere anvendte efter aftale med de portugisiske myndigheder. DAFSE har fra de virksomheder, der var impliceret i gennemførelsen af projekterne, udbedt sig diverse dokumenter, der har skullet gennemgås og vurderes. Når henses til sagens kompleksitet, er denne periode på tre år, der ubestrideligt er lang, ikke gået ud over det rimelige.

183 Fra den 30. januar 1995 gav DAFSE virksomhederne meddelelse om forslagene til afgørelser, og virksomhederne fik lejlighed til at fremkomme med deres bemærkninger.

184 Herefter indgav DAFSE den 30. marts 1995 en korrigeret faktisk og regnskabsmæssig attestation til sagsøgte (jf. ovenfor, præmis 30).

185 Den 19. juni 1995 underrettede DAFSE sagsøgeren om det udgiftsbeløb, der — med forbehold af Kommissionens endelige beslutning vedrørende anmodningen om udbetaling af saldobeløbene — attesteredes efter fornyet gennemgang af sagen (jf. ovenfor, præmis 31).

186 Ved skrivelser nr. 2567 og 2569 af 27. februar og nr. 2837 af 1. marts 1996 underrettede DAFSE sagsøgeren om, at Kommissionen havde godkendt attestationen af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet for det beløb, der var angivet i skrivelserne af 19. juni 1995.

187 Endelig har Kommissionen under hensyn til dommen i sagen Kommissionen mod Branco tilbagekaldt sin første beslutning og har erstattet den med den anfægtede beslutning.

188 Det fremgår af denne begivenhedsrække, at hvert af de processuelle trin, der gik forud for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, har fundet sted inden for en rimelig frist set i forhold til de omstændigheder, som de nationale og Fællesskabets forvaltningsenheder, der har til opgave at administrere fonden, med føje kunne tage hensyn til i forbindelse med behandlingen af anmodningerne om udbetalingen af saldobeløb.

189 Herefter skal indsigelsen vedrørende principperne om rimelig frist, god tro og retsmisbrug forkastes.

2. Indsigelserne vedrørende tilsidesættelse af principperne om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhed og beskyttelse af velerhvervede rettigheder

190 I en situation, hvor modtageren af et tilskud fra fonden ikke har gennemført uddannelsesforanstaltningen i overensstemmelse med vilkårene for ydelse af tilskuddet, kan den pågældende modtager ikke under henvisning til principperne om beskyttelse af den berettigede forventning og af velerhvervede rettigheder opnå betaling af saldoen for det samlede tilskud, der oprindeligt blev bevilget (dommen af 15.9.1998 i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 97 og 105, og den dér citerede retspraksis).

191 Da princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er en naturlig følge af retssikkerhedsprincippet, som kræver, at retsreglerne skal være klare og præcise, og som skal sikre forudsigelighed i forbindelse med situationer og retsforhold, der henhører under fællesskabsretten (Domstolens dom af 15.2.1996, sag C-63/93, Duff m.fl., Sml. I, s. 569, præmis 20), gælder tilsvarende med hensyn til den påståede tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet.

192 Ifølge den anfægtede beslutning blev betingelserne i godkendelsesbeslutningen ikke overholdt for så vidt angår visse af udgifterne. Sagsøgeren har ikke påvist, at Kommissionens analyse, der førte til denne konklusion, var fejlagtig. Herefter må det antages, at sagsøgeren i det foreliggende tilfælde ikke har overholdt de betingelser, de pågældende uddannelsesforanstaltninger var undergivet.

193 Under alle omstændigheder har sagsøgeren ikke med føje kunnet nære nogen forventning om, at det samlede finansielle tilskud eller blot de udbetalte forskud, var endeligt erhvervet. Som det for det første fremgår af præmis 18, lod de foranstaltninger, DAFSE traf, allerede fra 1991 formode, at denne myndighed ikke havde afsluttet undersøgelsen af sagen, og at der herskede tvivl om holdbarheden af den faktiske og regnskabsmæssige attestation af 30. oktober 1989. Da det for det andet er Kommissionen, som ifølge artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2950/93 træffer den endelige beslutning (Domstolens dom af 24.10.1996, sag C-32/95 P, Kommissionen mod Lirestal m.fl., Sml. I, s. 5373, præmis 29), havde sagsøgeren ingen grund til at antage, at attestationen af 30. oktober 1989 gav sagsøgeren ret til at oppebære det beløb, hvorom der var ansøgt om udbetaling i den anmodning om betaling af saldobeløbet, der var genstand for den nævnte attestation.

194 Det følger heraf, at indsigelsen vedrørende tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhed og beskyttelse af velerhvervede rettigheder skal forkastes.

3. Den påståede tilsidesættelse af sagsøgerens ret til kontradiktion

195 Sagsøgeren har blot generelt anført, at den tid, der er forløbet siden gennemførelsen af foranstaltningerne, har forringet mulighederne for at tilvejebringe bevis for, at de bebrejdelser, der er blevet rettet mod sagsøgeren, ikke er rigtige.

196 Støtteordningen ifølge de gældende regler hviler navnlig på modtagerens overholdelse af en række betingelser for, at vedkommende kan opnå ret til at modtage den støtte, der er truffet bestemmelse om. Det fremgår af disse regler, navnlig af artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 2950/83, at såvel de nationale myndigheder som Kommissionen er berettigede til at kontrollere, at modtageren overholder disse betingelser. Det følger heraf, at modtagere for at opnå udbetaling af tilskuddet skal opbevare dokumentation, der viser, at de har opfyldt betingelserne, i hvert fald indtil Kommissionens endelige beslutning vedrørende anmodningen om udbetaling af saldobeløbet.

197 Det følger heraf, at indsigelsen vedrørende tilsidesættelse af retten til kontradiktion skal forkastes.

198 Det følger af det foregående, at tredje anbringende skal forkastes.

D — *Fjerde anbringende vedrørende magtfordrejning*

Parternes argumenter

199 Sagsøgeren har subsidiært gjort gældende, at Kommissionen har udøvet magtfordrejning ved at sætte sig i den portugisiske stats sted og nedsætte de omhandlede tilskud, hvorved Kommissionen legitimerede DAFSE's — ulovlige — operationer efter den faktiske og regnskabsmæssige attestation af 30. oktober 1989. DAFSE var motiveret af hensynet til for enhver pris at nedsætte de tidligere godkendte tilskud for at sanere socialforsikringens budget, hvorunder de

nationale bidrag bevilget i tilslutning til fondens tilskud hørte, ved at anklage modtagerne af fondsfinansieringen for at have udnyttet tilskuddet forkert. Ved således at legitimere DAFSE's ulovlige initiativer har Kommissionen overskredet de beføjelser, der tilkommer den i medfør af artikel 7 i forordning nr. 2950/83, og udøvet magtfordrejning.

200 Magtfordrejningen fremgår af:

— det forhold, at størrelsen af de af sagsøgte besluttede nedsættelser svarer til de beløb, som er afvist i DAFSE's attestationsbeslutninger af 19. juni 1995 (jf. ovenfor, præmis 31)

— den fornyede gennemgang af de pågældende sager i lyset af nye kriterier

— den opmærksomhed, den offentlige opinion viede de offentlige finanser i 1995, året for valget til den lovgivende forsamling

— bilagene til svarskriftet, navnlig bilagene angående arbejdet i arbejdsgruppen vedrørende gamle fondsmidler, for så vidt angår fastlæggelsen af en metode til kontrol af de sager om fondsfinansiering, hvori sagsøgeren var indblandet (bilagene 7, 8, 9 og 17).

201 Kommissionen har afvist anklagerne og har understreget, at den blot har stadfæstet den portugisiske stats attestation i overensstemmelse med gældende fællesskabslovgivning på området, navnlig artikel 6 i forordning nr. 2950/83.

Rettens bemærkninger

202 En retsakt er kun behæftet med magtfordrejning, når det på grund af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den er truffet udelukkende eller dog i det mindste overvejende for at forfølge andre mål end dem, der er angivet, eller for at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten for det konkrete tilfælde (jf. navnlig dommen i sagen Proderec mod Kommissionen, præmis 118).

203 De omstændigheder, sagsøgeren har påberåbt sig som bevis for den anførte magtfordrejning, er ikke tilstrækkelige til at afkræfte den formodning for lovlighed, som fællesskabsinstitutionernes retsakter som udgangspunkt nyder.

204 Som Retten har udtalt i præmis 69 i dommen i sagen Proderec mod Kommissionen, fritager den afgørelse om attestation, der træffes af medlemsstaten i medfør af artikel 5, stk. 4, i forordning nr. 2950/83, ikke medlemsstaten for at opfylde de andre pligter, der påhviler den i medfør af gældende fællesskabslovgivning.

205 Hertil kommer, at de kriterier, på grundlag af hvilke de omhandlede sager er blevet gennemgået på ny, er kriterierne »rimelig karakter« og »god økonomisk forvaltning«. Anvendelsen af disse kriterier, som blot består i at bringe på det

rene, om de udgifter, der anføres af modtageren og afholdes af denne, står i adækvat sammenhæng med de ydelser, for hvilke de blev afholdt, kan udmærket indgå i den kontrol, som medlemsstaten efter artikel 7 i beslutning 83/673 er pligtig at foretage ud over den blotte faktiske og regnskabsmæssige attestation, når den har formodning om uregelmæssigheder, uanset om disse er svigagtige eller ej (dommen i sagen Proderec mod Kommissionen, præmis 88).

206 Da den portugisiske stat i det foreliggende tilfælde havde mistanke om uregelmæssigheder i de sager om fondsfinansiering, der var genstand for den faktiske og regnskabsmæssige attestation af 30. oktober 1989, da den gennemgik sagerne på ny og følgelig ændrede sin faktiske og regnskabsmæssige attestation, og da Kommissionen stadfæstede denne attestation, således som den var ændret efter den fornyede gennemgang, var Kommissionen berettiget til at gennemføre nedsættelser af de tilskud, der fulgte heraf.

207 Endelig er den opmærksomhed, den offentlige opinion i Portugal viede landets finanser, ikke på nogen måde et indicium for, at der forelå et tilfælde af magtfordrejning.

208 Det kan konkluderes, at de forhold, sagsøgeren har anført, er utilstrækkelige til at godtgøre, at der forelå et tilfælde af magtfordrejning, hvorfor det fjerde anbringende skal forkastes.

209 Det følger af det foregående, at sagsøgerens påstand skal tages til følge for så vidt angår annullation af den anfægtede beslutnings bestemmelser om nedsættelse i underrubrikkerne 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1, litra b), 14.3.1, litra c), 14.3.7, 14.3.8 og 14.3.15 med hensyn projektet vedrørende Tintas Robbialac og 14.2.8, 14.3.1, litra b), 14.3.1, litra c), 14.3.7 og 14.3.11 med hensyn til projektet vedrørende Sapec af de beløb, som sagsøgeren havde anmodet om i sin begæring om udbetaling af saldobeløbet.

Sagens omkostninger

210 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

211 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren, der har nedlagt påstand om, at Kommissionen skal betale sagens omkostninger, fået delvis medhold i sin påstand om annullation.

212 Derfor bør hver part bære sine omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling)

1) **Kommissionens beslutning K(96) 1184 af 14. august 1996 om nedsættelse af Den Europæiske Socialfonds tilskud til projekt nr. 880412/P3 annulleres for så vidt angår beslutningens bestemmelser om nedsættelse i underrubrikkerne 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1, litra b), 14.3.1, litra c), 14.3.7, 14.3.8 og 14.3.15 med hensyn til projektet vedrørende Tintas Robbialac SA og 14.2.8, 14.3.1, litra**

b), 14.3.1, litra c), 14.3.7 og 14.3.11 med hensyn til projektet vedrørende Sapec — Produits et engrais chimiques du Portugal SA, af de beløb, som sagsøgeren havde anmodet om i sin begæring om udbetaling af saldobeløbet.

2) I øvrigt frifindes Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

3) Hver part bærer sine omkostninger.

Jaeger Lenaerts Azizi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. september 1999.

H. Jung

Justitssekretær

M. Jaeger

Afdelingsformand

Indhold

Relevante retsregler ... II-2677

Sagens faktiske omstændigheder ... II-2679

A — Sagens forløb forud for den anfægtede beslutning ... II-2679

B — Den anfægtede beslutning ... II-2685

Retsforhandlinger ... II-2689

Parternes påstande ... II-2689

Realiteten ... II-2690

A — Første anbringende angående tilsidesættelse af de bestemmelser, der var gældende for DAFSE's anden attestation ... II-2690

DAFSE's kompetence i tid ... II-2691

Parternes argumenter ... II-2691

— Første indsigelse om, at den anden faktiske og regnskabsmæssige attestation er udfærdiget med forsinkelse ... II-2691

— Anden indsigelse om manglende iagttagelse af den tidsmæssige fordeling af de opgaver, der påhvilede henholdsvis den pågældende medlemsstat og Kommissionen ... II-2692

Rettens bemærkninger ... II-2693

Spørgsmålet om tilsidesættelse af reglerne om kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne på den ene side og Kommissionen på den anden side ... II-2695

Parternes argumenter ... II-2695

Rettens bemærkninger ... II-2696

B — Andet anbringende vedrørende manglende opfyldelse af begrundelsespligten efter EF-traktatens artikel 190 ... II-2697

Parternes argumenter ... II-2697

Rettens bemærkninger ... II-2700

1. Indledende bemærkninger ... II-2700

2. Inkorporationen i Kommissionens beslutning af begrundelsen i de nationale myndigheders retsakter ... II-2701

3. De oplysninger, sagsøgeren modtog vedrørende de forhold, hvortil den anfægtede beslutning henviser ... II-2702

4. Var begrundelsen tilstrækkelig? ... II-2702

a) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Pirites Alentejanas ... II-2702

— Underrubrik 14.1.4 (forsikringer) ... II-2703

— Underrubrik 14.2.6 (udgifter til personale tilknyttet forberedelsen af kurserne) II-2704

— Underrubrik 14.2.7 (særlige arbejder) II-2704

— Underrubrik 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere) II-2705

— Underrubrikkerne 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale) II-2705

— Underrubrik 14.3.2 (udgifter pålagt lønomkostningerne) II-2706

— Underrubrikkerne 14.3.3 (opholdsudgifter) og 14.3.4 (forplejningsudgifter) II-2706

— Underrubrik 14.3.5 (transportudgifter) II-2707

— Underrubrik 14.3.14 (generelle administrationsomkostninger) II-2707

— Underrubrik 14.6.3 (afskrivning af elektronisk udstyr) II-2708

b) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Tintas Robbialac II-2708

— Rubrik 14.1 (honorarer til praktikanter under uddannelse) II-2709

— Rubrik 14.2 (forberedelse af kurserne) II-2710

— Rubrik 14.3 (gennemførelse og administration af kurserne) II-2711

— Underrubrik 14.3.1, litra a) (aflønning af undervisere) II-2713

— Underrubrik 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og underrubrik 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale) II-2713

— Underrubrik 14.3.2 (socialomkostninger) II-2714

— Underrubrik 14.3.4 (forplejningsudgifter for interne undervisere) II-2714

— Underrubrikkerne 14.3.7 (administration og budgetkontrol) og 14.3.8 (særlige arbejder) II-2715

— Underrubrik 14.3.9 (leje af fast ejendom og løsøre) II-2716

— Underrubrik 14.3.11 (andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand) II-2717

— Underrubrik 14.3.15 (andre udgifter til gennemførelse og administration) II-2717

— Rubrik 14.8 (praktikanters ophold og forplejning) II-2717

— Rubrik 14.9 (praktikanters befordring) II-2718

c) Begrundelserne for nedsættelserne med hensyn til den del af projektet, der vedrører Sapec II-2718

— Rubrik 14.2 (forberedelse af kurserne) II-2719

— Rubrik 14.3 (gennemførelse og administration af kurserne) II-2720

— Underrubrikkerne 14.3.1, litra b) (aflønning af teknisk personale, der ikke underviser) og 14.3.1, litra c) (aflønning af administrativt personale) II-2721

— Underrubrik 14.3.5 (transportudgifter) II-2722

— Underrubrik 14.3.7 (administration og budgetkontrol) II-2722

— Underrubrik 14.3.9 (leje af fast ejendom og løsøre) II-2723

— Underrubrik 14.3.11 (andre leverancer og tjenesteydelser fra tredjemand) II-2725

— Rubrik 14.8 (praktikanters ophold og forplejning) II-2726

C — Tredje anbringende vedrørende retsmisbrug samt krænkelse af retten til kontradiktion og af reglerne om god tro, beskyttelse af den berettigede forventning og velerhvervede rettigheder II-2727

Parternes argumenter II-2727

Rettens bemærkninger II-2728

1. Spørgsmålet om, hvorvidt procedurens varighed har været rimelig II-2728

2. Indsigelserne vedrørende tilsidesættelse af principperne om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhed og beskyttelse af velerhvervede rettigheder II-2731

3. Den påståede tilsidesættelse af sagsøgerens ret til kontradiktion II-2732

D — Fjerde anbringende vedrørende magtfordrejning II-2733

Parternes argumenter II-2733

Rettens bemærkninger II-2735

Sagens omkostninger II-2737